

جەنگ لە گەڵ مەرگ و ژياندا

ئەحمەد كامەران

چیرۆك

جهنگ نه گهڻي مهرگ وڙياندا..... نه حمده و کامه ران

ناسنامهی کتیب

ناوی کتیب: جهنگ نه گهڻ مهرگ و ڙياندا

نووسینی: نه حمده و کامه ران

بابه ت: کورته چیرۆک

سالی چاپ: ۲۰۲۲

بهرگ: نه هرۆ ستار

چاپخانه:

جەنگى ئەگەش مەرگى و ژياندا.....ئەخمەد كامەردان

ئەم بەرھەمە ئە دوو كورته چىرۆك پىك دىت :

۱. جەنگ ئەگەش مەرگى و ژياندا.

۲. نىرگىز.

جەنگى ئەگەش مەرگى و ژياندا

مندالېك پوژى لە داىكبوونىكى جياوازى دەبييت،
تەنانەت ژيانىكى جياوازى هەبوو لەگەڵ
مندالەكانى دىكە. ئەمەش واى لىكردبوو ، لە هەموو
شويىنىك بە جياوازى دەرکەوييت، ئەو مندالەش
ناوى "ئامانج" بوو.

لە خيزانىكى زۆر هەژارو دەستكورتدا لەداىكبوو،
ئەم كورە خيەر لەخۆنەديوه هەر لەتەمەنىكى زوودا
بە سەخترين قوناغەكانى ژيانى هەژارىدا
تيپەردەبييتن.

لەپاش كۆچى دوايى باۋكى دەپتە قوربانى ئەو
ژيانە سەختەي ، كە لەسايەي باۋكئىيەۋە ھاتبۈۋە
ئارۋە بۆي.

باۋكى ئامانچ پىۋاۋىكى نەخۋىندەۋارو كورت بىن
بۈۋ بۆ ژيان، بەبى گۈيدانە لايەنى ئابوورىيەكەي
ھەستە بە خستەۋەي سى مىندال، كە بۆ دۋاجار ئەم
سى مىندالە چاۋ گەشە باجى ھەلەي ئەندامە نىرىنە
گەرمەكەي باۋكئان دەدەن.

ئامانچ گەنجىك بۈۋ، لە قۇناغى گەنجىتى ژيانى،
دەلدارى لەگەل ھىچ كچىكدا نەكردبۈۋ، چۈۈنكە ئەو
ھەمىشە دەيگوت: مىن نامەۋىت ھىچ كاتىك بىكەۋمە
تەلەي خۇشەۋىستى كچىكەۋە كە داھاتۋويەكى
ھەزار بىيات بىنم.

ئەۋكاتە خۇشەۋىستى دەكەم كە تۋاناي
بەرزپاگرتنى ئەۋ خۇشەۋىستىيەم ھەبىتن.

بەيانىيەتكە ئامانچ بە چاۋىكى پىر لە ماندىۋىيەتتە ھەلدەسىتتە ۋە بەرەۋ كىرگەن مىلى خىۋى شۇرپەكەت، لەسەرى شەقامى كۆلەنكەيان كىچە دراۋسىيەكە تەنەشەتتەن دەپىنەت ، كە بەرەۋ زانگەۋ دەپۋات، كاتتەك تەرزە چاۋى دەپۋانەتتە سەر ئامانچ، راستەۋخۇ بە زەردەخەنەيەكەۋە سىلاۋىكى بەيانىيەنى لىدەكەتتەن، ئامانچىش زۆر بەساردى ۋە سىرى ۋەلامى سىلاۋەكە تەرزە دايەۋەۋ بەرەۋكەركەۋى خىۋى مىلى شۇرپەكەت.

ئەگەرچى ئامانچ زۆر دىلى بەلەي ئەۋ كىچەۋە بوۋ ، بەلام ھەزەرى ۋە سەختى ۋە نەگبەتتى نەيتۋانى پىۋى بىلىت خۇشمەۋىتتە.

چىرۋەكى ئىيەن ئامانچ ۋە ھاۋشىۋەكەنە، رۇۋانە لەم نىشەتتەنەۋى خۇمان بەشەۋەيەكى زەق بوۋنىيەن ھەيە، بەردەۋامىش لە ھەلگەشەندە دەپىتتەن، بەھۋى

نەبىۋىنى يەكسانىيەكى دادپەرۋەرلەنە بىۋ سەرجەم
تاكەكان.

چاۋەكانىيان پىر لە فرمىسكاىە، بە دەيان ئارەزو
ئاۋات لەنىۋ ناخىيان ھەشارداۋە، زۆرجاران بەشىك
لەۋ ئارەزوۋانەيان دەبەنە ژىر گىلەۋە. ژيانە
سەختەكەى ئامانچ بىۋى دەيىتە ۋانەگەلىكى زۆر
باش بىۋى لە ژياندا.

بە گىرەنەۋەى چىپۋوكى ژيانى خۆيدا، دەيەۋىت
ئەۋەمان پىى بلىت ، كە لە كاتى پىۋسەى
ھاۋسەرىگىرىدا تەنىيا رەچاۋى ناۋ گەلمان ۋ
ئارەزوۋە كاتىيەكانمان نەكەين، چوونكە لە دۋاجارا
ئەۋە منداۋەكانن دەبەنە قوربانى ئارەزوۋە كاتىيەكانى
دايك ۋ باۋكىيان.

ئامانچ پىيى وايە بەختە و ەرتىرىن خىزانە كان ئەو
خىزانانەن كە لە پرووى ژمارەى خىزانى دىيارى
كراون، واتە ئەوانەى يەك بۆ دوو مندايان ھەيە و
زۆر بەختە و ەردە ژيەن، بەو بىرە داھاتەى كە دەستيان
دەكە وىت لە كار كىرنا.

دەستپىكى چىرۆكە كە:

كاتىك منداڵ بووم، ژيانىكى زۆر جوانم ھەبوو،
چونكە نەمدەزانى لە چواردە و رەكەم چى
دەگوزەرىتن!

جگە لە پىكە نىن ھىچ شتىكى تىرم شىكنە دەبرد، بەلام
كاتىك بە پىيى تىپە رېوونى سالاھەكانى تەمەنى ژيانم
كە گەورە بووم، لە گريان و خەم ھىچى دىكە
فىرنە بووم لەم ژيانەدا.

خۆزگە بۇ بەشىكى زۆرى مېۋقەكان ، تەنيا ژيانى
مندالليان ھەبوايە ، بەتايبەتیش بۆكەسىكى داماوى
و ەكو من.

ژيانى من زۆر جياوازە لە ھەموو كەسىكى دىكەدا،
پرىەتى لە سەختى و دەردەسەرى، ھەموو پۇژيكم
جەنگ بوو لەگەل مەرگ و ژيانى خۇمدا،
خىزانەكەى ئىمە سەختىن ژيانىان ھەبوو، كە
بەردەوام بەدەستى ھەژارى و كرىچىتىيەو
دەماننالاند.

ھەر جارەو لە كرىى خانوويەك نىشتەجى دەبووين،
باوكم پىاويكى كرىكارو دەستگىرە شەپەكى ھەبوو
لەناو بازارى شىخەلا، بژىوى ژيانى رۇژانەى ئىمەى
پىداىن دەکرد. رووخسارى باوكم ھەمىشە لەيادم
ماو ە كە پىاويكى بالا بەرزى ئەسمەرى پشت كۇماو
بوو، ھىچ كاتىك ئەو باوكەى من نەيدەزانى ماناى
پىكەنىن چىيە؟ جگە لە گریان و رژاندنى كۆمەلىك

فرمىيىسىكى بىتتە ھايانە، كە ئەو فرمىيىسىكانەى باوكم نەيتوانى ژيانى خوش بىكاتن تەنانەت بو چركەيە كىش بىتن .

باوكمى من ژيانىكى زور سەختى ھەلئازدبوو ، كە ئەوئىش رەنجىدان بوو لە پىناو من و دوو خوشكەكەم ، پوژىكىيان لە قوتابخانە گەپامەو ھە بىنىم لەپىش دەرگەى مالەو ھە ئۆتۆمبىلىكى فرىاكەوتن ۋەستابوو.

خەلكى ھەموو گەپكە لەپىش مالمان كۆببونەو ھەرچەندە ماللى خۆمان نەبوو، كە پوژىك بە ئارامى تىيدا بەسەينەو. جانتاكەى سەرشانم فرىدا سەرزەوى و بەپاكردن بەرەولەى مالەو ھە پوئىشتم، كاتىك نىزىكى دەرگەى ھەوشەكەمان بووم راستەوخو دوو كارمەندى تەندرووستى باوكمىيان خستبوو ھە سەرقەروئىلەيەكى چوار تايەرى.

كە بەخىرايى بەرەو نىۋ ئۆتۈمبىلى فرىكە وتەنە كە
سەريان خست، لە ولاشەو دە دايكەم بەگريان و لە
خۇداين لەگەل تىمەكەى فرىكە وتەن رۆيشت و
منىش ئەو رۆژە ناچار بووم لە مالەو دە لای خووشكە
بچووكە _____ كەم بىنە _____ دەو ...

كاتىمىز پىنجى ئىوارە بوو دايكەم بەگريانەو دە زەنگى
بۇ كردم، ھەستەم كرد كە شتىكى مەترسىدار بەسەر
باوكەمدا ھاتوۋە ، دايكەم بە ناخىكى پىر لەگريانەو دە
پىي راگەيانەم كە باوكت كۆچى دوايى كردوۋە.

ئىتر بۇ ھەتە ھەتايى مالئىاۋايى لە ھەموومانى
كرد، تەنەت لەو ژيانە سەختەى كە سالانىك بە
دەستىيەو دە گىرۋە بىو، تەنەھا مەردنە ھەژارەكان لە
ژيانە مەندووكە رەكەيان رزگاريان دەكات.

دوۋ خووشكە جوانەكەم (دینەو زینە) دینە تەمەنى
تەنیا چوار سالان بوو دە زینەى خووشكەم ھەشت
سالان بوو.

ئەوان زۆر ھەستىيان بەبوونى بى باۋكى نەدەكرد
چوونكە لە سەرەتاي بەھارى تەمەنى مندالى خويان
بوون، بەلام من و دايكم لەو رۆژەو خەنجەريك
لەسەر دلماندر، ئەوكات من تەمەنم تەنيا چواردە
سالان بو، كە ھىچ خۆشىم لەو رۆژانەى خۆم
نەبىنى.

باوكمان ببوو ھەردەيەك بۆ شاردنەو ھى
ھەژار يەكەمان، لەھەمانكاتيشدا پردىك بوو لە نيوان
ژيانى ئىمە و ھەژار يەكەمان. كە ھىچ كاتىك
نەيدەھىشت ئىمە چىژى ھەژارى بچىژىن
بەشىۋەيەكى زەق، ھەموو سەختىەكانى ژيانمانى
دابوو ھەشمانى خۆى بەتەنيا.

لەپاش كۆچى دوايى باوكم ئەو پردەگەورەيە
رووخا، كە سالانىك باوكم بنياتى نابوو بۆمان.

باوكم بېرېرەي پىشتى مالاكەمان بوو، ئەو باوكە
ماندوودەم لەتەمەنىكى زوودا بىههوى
ماندووبوونىهه وە ژيانى خووى بەختکرد بۆمان ،
لەيادىمە كە چەندەها جار لە كرىكارى لەسەر
ئەسكەلەكان كەوتبوو خوارەو بەلام ئەو پىاو
بەرگەي گرت و وازى نەهينا لە پىناو ئىمەدا، بەلام
تا رۆژىك سەرى خووى خوار و ئىمەي بۆهەتا
هەتايى بەتەنيايى لە رۆژگارىكى پراوپر لە ئالۆزى
و ململانيدا بەجىھىشت.

لەو رۆژەو كە باوكم مائىئاوايى لە هەموانىكرد
ژيانمان تاوەكو دەهات زۆر بەرەوسەختبوون
دەرۆيشت، ناچار بووم من بەشىكى سەختىەكانى
مالەو هەلبىگرم، كە ئىتر لەو تەمەنە كەمەو دەستم
دايە چەندىن كارى جورا و جور لەپىناو پەيداكردى
بژيوى خىزانەكەم.

رۆژى ۋا ھەبوو مېنىك كاترۇمىر سىيى شەۋ لە كار
گەپراومەتەۋە بۆ لانه سېروساردەكەمان.

خۆشىم لە تەمەنى مندالى ۋ ھەرزەكارى خۆم
نەبىنى بەھۆى ژيانى ھەژارى ۋ بەردەوامى كار ۋ
ئەۋ قورسايانەى بەسەر شانمەۋە بوو، بەتايىبەتى
پاش ئەۋەى كە دايكىشم لە پىيەكانى خۆى كەۋت ۋ
تواناي جولەكردنى نەما ئىتر ئەۋ كات من زياتر
ھەستم بە ماندووبوونى خۆم دەكرد.

پىش ئەۋەى دايكم بكەۋىتە سەرجىگا ھاوكارىكى
باشم بوو كە شان بەشانى من كارى دەكرد
لەگەلما، ئەركى سەرشانمى سووكتەر كىردبوو، بەلام
چارەنووس دايكىمىشى لەپىيەكانى خۆى كەۋت، تا
رۆژى مردنى.

لەلايەكى دىكەۋە من دەستبەردارى خويندەكەم
نەبووم، خويندەكەم تاكە رىگاي دەربازبوونم بوو
لەم ژيانە سەختە.

ناچار بووم لە قوتابخانە يەكى شەوان ناوى خۆم
تۆمار بىكەم و دريژە بە خويندەكەم بىدەم، كاتىك
تەماشاي خۆم و مندالى خەلكيم دەكرد كە من چۆن
دەژىم و ئەوانىش چۆن دەژىن، ئەوان دەم
بەخەندەو دلخۆش بوون.

هەموو شتيكيان بو فەراھەم كرابوو لەلايەن دايك
و باوكيانەو، كەچى منىكى دامماویش چاوا
بەفرمىسك و خاوەنى دلىكى مردوو بووم. مندالى
خەلكى لە باشترین خويندنگەكان دەيان خويند،
منىش وەكو شەمشەمە كۆيرەكان لە قوتابخانە يەكى
شەوان دريژەم بەخويندەكەم دەدا.

بەشيكى ئەوانەى لەگەلم بوون لە خويندنگەى
شەوانىيەكەدا، لە رووى پەرەردەو ئاستى
رۆشنىيرى داشۆرابوون.

منیک به ناچاری له گه لیان راهاتبووم، چوونکه هیچ چارم نه بوو، هه روه ها نه شمتوانی بگه پریمه وه بهر خویندنی به یانیان به هوی زوری کارکردم له به یانیان، یاخود وه کو مندالی خه لکی پارهم نه بوو له قوتابخانه تایبه تییه کان بخوینم.

پوڙيڪيان بيرم له خوم كرده وه كهوا باشه من چيتر
چاوم له سهر مندالي فلان و فيسار هه لېگرم، چوونكه
ئيتر ئه مه چاره نووسي منه كه له ريگاي باوكمه وه
ئه مه چاره نووسه م بو ديارى كرابوو، كه ده ييت باجي
هه له كاني باوكم بده مه وه.

بیگو مان من هیچ تاوانیکم نییه که باجی ئه
سهختیانه بدهم. ئه گهر بمزانیبایه ژیانم بهم پښگایه
ههنگاو دهنیت، ئه وانه فرته له وروژه دهکم کهوا
له دایکبووم.

هه‌ژاری وایلیکردبـووم که خـواردنی پـارچه‌یه‌ک
پـی‌زای گهرم بـۆ مـنیک قه‌ده‌غه‌وئـه‌ستهم بـیـتن ئـیتـر
له‌مه زیاتر چی؟

کاتیـک رۆژانه له کار ده‌گه‌رامه‌وه به‌لای هه‌نـدیـک
شویندا تیـپه‌پـیم وه‌کو چیشـتخانه‌ی شاهانه‌و شوینی
یاریکردن و چه‌نه‌ها شوینی ناوازه‌ی دیـکه که
به‌بینیان چاوه‌کانم فرمیـسکیان لـیده‌باری.

به‌لام کاتیـک ده‌ستم بـۆگـیرفانی دپاوی خـۆم بـرد
ته‌ماشـا ده‌که‌م دوو دینارۆکه‌ک تیـدايه ،که ئه‌ویش
ده‌بیت بیده‌مه پارووه نانیکي گهرم بۆ ماله‌وه‌مان.

رۆژانه‌یکی که‌مم ده‌ستده‌که‌وت له‌و کارانه‌ی که
ئه‌نجام ده‌دا که زۆر جارـان به‌ئه‌ستهم به‌شی
خیزانه‌که‌م و کریی خانووه‌که‌مانی ده‌کرد، ئه‌گه‌رچی
له‌پاش کۆچی دوايي باوکم خاوه‌ن ماله‌که
کرێه‌که‌ی له‌سه‌رمان که‌می کرده‌وه بۆ سه‌ده‌زار
دیناری عێراقی .

بەلام ئەو بىرە پارەيە بۆ ئىمە زۆر بوو لە چاۋ ئەو پارەيەى كە من لە كارکردن دەستم ئەكەوت.

رۆژانە لەكرىي كارکردنەكەم تەوانىم چەند دىنارىكى كەم بۆ خۆم جار بەجار پاشەكەوت بكەم، ئەويش بۆ كرىنى ھەندىك كىتب و گوڤار، كە زۆر ئارەزووم لە خويندە ۋە ھەبوو، لە پىگاي خويندە ۋەى ئەو كىتب و گوڤارانەى كە دەمكرىن شتى نوئى و جوانى تىدا فىربووم .

ئەگەرچى ھەندىك لە كىتبەكان نرخیان زۆر گران بوو منىش تەواناي ئەو ھەم نەبوو بە دەستيان بىنم، ياخود خاۋەنى ئامىرىكى پىشكەوتوى ئەلىكترونى نەبووم، بۆئەو ھى كىتبەكان بەشىۋەى ئەلىكترونى دابەزىنم بۆ خۆم.

مامۇستاشەۋكەت يادى بەخىر لە بازارى رۆشنىبىرى كىتبەخانەى كى ھەبوو ،ناوبەناۋ ھەندىك لەو كىتبە گرانبەھاكان بە خۆپايى يان بە بىرىكى

كەم پيى دەدام تاوەكو چيژيان ليۆەرگرم، هەستم دەکرد لەپاش هەر کتییەک کە تەواوم دەکرد ئەو سەختیەى سەرشانم لاواز دەبوو. کتیبەکان وەكو جادوگەرێک وابوون بۆم کە رویشتبوونه نێو دڵمەوهو ئازارەکانى دڵمیان بەشیوەیهكى کاتى چارەسەر دەکرد، بەلام نەیان توانى بۆهەتا هەتايى چارەسەرى بکەن.

شتێكى ئەستمە کە رەنگە بەپیى تێپەرپوونى رۆژگار چاکبیتەوه یاخود تاوەكو مردنم بمینیت ئەو زامەى دلم، دڵە زامدارەكەى من، لە پیناو بالاو چاوى جوانى كچیکى ناسکۆلەى چاو نەشمیلانى بریندار نەکراوه، بەلکو لە ئەنجامى هەژارى و سەختى ئەم ژيانە نادادپەرەره زامدارکراوم، خۆزگە منیش لەلایەن كچیکەوه دلم زامدار بکراى، نەكو بە هەژارییهكى نەگریس منیکى بى دەسلەلات زامداربکریتم...

جاریکیان كە كىيىم بەدەستەۋە بوو، راستەۋخۇ خەيالىم كىرد كە رۆژىك يىت مەن بىمە نووسەرو ئەكتەرىكى لىھاتوو، بە پىكەننەۋە بە خۇم گوت: ھەي ئامانجە خەون حوشتر، ھەربە راستى خەونى زۆر گەۋرەۋ پەمەيى دەبىنم لەم ماۋەيە.

مەن لەكۆي و نووسەرى و ئەكتەرى بۆ مەن كىك كوجا مەرحەبا، مەن كى داماو بەردەۋام ئەيىت راکە راکەم يىت لەملاو بۆ ئەملا بۆ پەيدا كىردى دوو لوقمە نانى گەرم بۆخۇم و خىزانەكەم، ئەو كاتەم لەكۆي دەيىت كە بۆ نووسەر بوون تەرخان بىكەم؟ ۋاھەست دەكەم رۆژ بەرۆژ بەم خەۋنە خۇشانەۋە ئەقلم لەدەست دەدەم.

ئەم جۆرە شىتانە ھى ئەو گەنجانەيە كە ژيانىكى ئاراميان ھەيەۋ، بىرلە داھىتان دەكەنەۋە.

واباشه هه ستمه وهو برۆمه لای کاره که ی خۆم
باشتره، با بهم خه ونه بیمانایانوه له کاره که یشم
دهرنه کریم.

ههستیکی ترم هه‌بوو که له‌ناخه‌وه هی‌زی
پێیه‌خشییم و پێی ده‌گوتم: ئامانج تو له‌به‌رده‌م
تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی سه‌ختی ژياندا خۆتده‌بینیت‌ه‌وه،
بۆیه هیچ کاتیک له‌نیوه‌ی ریگا ئه‌م تاقیکردنه‌وه‌یه
به‌جی نه‌هێلێت، چوونکه ئه‌م تاقیکردنه‌وه‌یه کاتییه و
له‌پاشان ژيانیکي جوانت به‌پرووتدا
ده‌کریت‌ه‌وه‌وسه‌رجه‌م نه‌هامه‌تی‌ه‌کانی قووناغی
هه‌رزه‌کاری و منداڵت له‌باد ده‌که‌ت.

ئەمەش بەو مەرجەي که بتوانی لەم تاقیکردنەوه
سەختە نمرەیهکی باش بهێنیت ، ئیتر ئەوکاتە به
هەموو خۆشبهکانی ژيان شاد دەبیتەوه.

ئەوھەستەي ناخىم لىھو رۇژەوھ بووھ پالئەرىكى
گەورە بۆم، كە بەئاسانى لىھ نىوھى رىگا خۆم
نەدەمە دەستى سەختىەكانى ژيانم، ژيانى مەن ۋەكو
جەنگىكى خوينىاۋى واىھ، بۆيە مەنىش دەبىت بىم
بەسەربازىكى لىھاتوو تاوھكو بىوانم بە بەھىزى لىھ
گۆرەپانە فراوانەدا جەنگ لەگەل سەرجەم ئىھو
بەربەستانەي پىشى خۆمدا بىكەم، كە دىنە سەپىگى
ژيانم.

لىھ سەردەمىكا دەژىم ھىچ كەسىك خەمى كەسى
ترى نىيە تەنبا دەبىت خۆت خەمى خۆت بخۆيت،
ئەگەرنا بەزىندوۋىي لىھ بەيانىيەكى رووناك
زىندەبەچال دەكرىي. تەننەت ھىچ كەسىك نايەت
بەلاتەوھ دەستت بگرن ۋە بىخەنە سەپرىدى ژيان.

سەربارى ئىھوھش ھەمىشە ھەلەدەدەن ئىھو پەردەي
كەبە مەندوۋوبون دەتەۋىت بىيادى بىيى ئىھانەۋىت

بىرۈختىن بۆم بۆئەۋەى لە دۆلى مەرگى ژيان
نغروڭبىم.

ئىۋارەيەك بە رووخسارېكى مانىدوو لەگەل
جەستەيەكى لاواز لە كار گەرامەۋە ،بەلام پېش
ئەۋەى بەرەو مال بېرۆم راستەوخۆ بەرەو
گۆرستان رۆيشتم لە كەسنەزان بۆ سەردانى گۆرى
باوكى كۆچكردووم.

كاتىك گەيشىتمە لاي گۆرەكەى باوكم ،
مەنزلگەكەى باوكم ھەرۈەكو خۆى مابوو كە نەمان
توانى بە كاشى و مەرمەرىكى شاھانە بۆى
براڭىننەۋە ، بېرە پارەيەكى زۆرى دەۋىست ئىمەش
ئەو پارەيەمان پى پەيانەدەكرا كە بۆى
بەكەين ،تەنانەت باوكىشم لەپاش مردنى نەيتوانى
مەنزلگەيەكى جوان بۆ خۆى براڭىننەۋە.

ئاخ باوكە تۆ رۆيشتى و سى مندالت بەدۋاى خۆت
بەھەژارى بەجىھىشت.

بخەۋە بە ئارامى...

چەپكە گولايىك و ھەندىك ئاورپىژى سەر گۆرەكەيم
کرد تاۋەكو باۋكم لەنيو ئەو چالەدا ھەست بە
فەنگى بكات ،باۋكم زۆر ئاشقى گول بوو، ھەميشە
بەبۆنى گولەكان ھەستى بەئارامى دەکرد.

ئەم شوينە كش و ماتە كە بەدەيان كەس بو خويان
بەبيدەنگى پاليانداۋەتەو، لەنيويشياندا باۋكە
ماندوۋەكەى منيش بە ئارامى لەم شوينە بو خوى
پشووودەدات ، باۋكم لەمالى خوى ھىچ كاتايك
پالدانەو ەو پشوودانى لى زەوتكرابوو. دايم لە راکە
راكە بوو بو ئيمە تاۋەكو پاروۋە نانايكى گەرم
بۆمان بەيئيتەو ەو ھىلانەكەمان.

گۆرستان بەلاى مەنەو ەو شەو شوينە جوانەيە كە
مروڤە پاكەكان و ماندوۋەكان تىيدا بە ئارامى
دەحەسيئەو ەو بو ھەتە ھەتايى بەبى ئەو ەي ھىچ
كەسيك ماندوويان بكات.

ئەو جۆرە مېۋقانى ئەۋىشۋەى باۋىك، ھىچ كاتىك
لە ئىان بۆ چركەيەكىش بىت نەىان تۋانىۋە بە
ئارامى خەۋىكى خۆشى زىستانان لەچاۋەكانىان
بىراتن، كەچى ھەر بەدۋاى پەىداكردى نەنەۋەن بە
پارەيەكى كەمىش، لەلەيەكى دىكەۋە كەسانىك
بەلامانەۋە تىدەپەرن بە دۋوكاتىزمىر كەمتىرىش
كاركردى ئارامتىن ئىانىان ھەيە.

ھەۋىشۋەكانى باۋىك لىرەدا بۆخۋىان چاۋەكانىان
لىك ناۋەتەۋە، خەمى ھىچىان نىيە. ھەركاتىك
بچۈۋامايە سەر گۆرى باۋىك ئەۋا، ھەندىك دەرە
دلىم لەگەل باۋىك دەكرى.

ھەرچەندە ئەۋ گۈبى لەمن نەبۋ، بەلام قسەكانى
ناخى خۆم كرىد پىم گوت: باۋىكە لەپاش تۆ من زۆر
ماندۋوم لەم ئىانە دۋۋ رۋەدا، ئىتر نازانم تاۋەكو
كەىنىكە بەرگەى سەرماۋ گەرما ۋ سەختى ۋ
نەبۋۋى دەگرم، باۋىكە تۆ ئاگەدارى كە من لەپاش

تۆ ھەموو بەيانىيانىكى زوو چاۋەكانم لەخەو
 رادەپەریت، ئیتەر ۋەكو دىۋانەيەك لەملا بۆ ئەولا
 دەكەم بۆ پەيداكردى پاروۋە نانكى گەرم بۆ دايكە
 نەخۆشەكەم ۋە دوو خووشكە بچوۋكەكەم.

شەشەمىن جارمە كە پىلاۋەكەي پىم دەدرىت ۋە
 منىش بەناچارى پىنەي دەكەم بەھۆي نەبوونىمەۋە،
 ئەگەر بىزانىبايە ژيان ئەۋەندە بۆم سەختە ھىچ
 كاتىك ئارەزووم نەدەكرد لە دايك بىم.

مەن ۋە دوو خووشكەكەم ئارەزوو دەكەين ۋەكو
 ژيانى مەندالى خەلكى خۆش بژىن، دوينى كاتىك لە
 كار گەرامەۋە زىنەي خووشكەم داۋاي پاسكىل ۋە
 بوۋكەلە شووشەم لىدەكات منىش بەلنىم پىداۋە
 كەبە ھەر شىۋەيەك بىت بۆي بىم.

ئەي باشە كى بۆم شت بىرپىت؟

باۋكە تۆ رۆيشتىت ۋە ھەموو قورسايەكانى ئەم
 ژيانە كە پىرپەتەي لە مېۋى بىۋەفا ھەموۋىت يا

بەسەرشانى منا، منىش ناچارم لە پىناو خۆم و
خىزانە كەم جەڭگى بىكەم بۆ ئەو دەى بە زىندووى
بىننىنەو لەم ژيانە كۆلەمەڭگەماندا.

كاتىك لەسەر گۆرى باوكم ھەستامەو، لەپاشان
بەنىو ئەو گۆرستانە فراوانە دەرىشتم بە
پىاسەيەك . كە بىننىم لەھەر سووچىكى ئەم
گۆرستانە فراوانە چەندىن گۆرى سارد و سىر
ئەھاتە پىش چاوەكانم كە ھەريەكە لەو گۆرانە
كە سىك بۆخۆى لەنىویدا پالیداو تەو بەبى ئەو دەى
بزانم لەنىو گۆرەكاندا چى دەگوزەرىتن!

چوار گۆرم بىنى لەنىو ئەو گۆرستانەدا كە
لەتەنىشتى يەكەو بەوون دانەيەكيان باوكە بوو
ئەو تىش دايكەكەيان بوو لەگەل كچەكەى و
كۆرەكەى كە ھەرچواريان لەتەنىشتى يەكترەو
نېژابوون، بەبىننى ئەو دىمەنە زۆر پىيان كاريگەر
بووم.

چوون بۆگۈرستان شوينىكى ئىجگار جىاوازه
 لەھەموو شوينەكانى دىكە كە رۆژانە سەردانىان
 دەكەين. ئەگەرچى ھەستىم بەدلتەنگى دەکرد لەنيو
 ئەم گۆرستانە بىدەنگە كە بەدەيان مېرۋىسى مردوو
 تىيىدا نىژرابوو، بەلەم لەلايەكى دىكە ۋە بە
 زەردەخەنەيەكە ۋە بەخۆم گوت: ئاخ ئامانچ توش
 رۆژىك دىيتە ئىرە ۋە دەچىتە ژىر ئەم خاكە تاريك
 ۋە بىدەنگە ئەگەر بىت ۋە لىيى بىشەش نەبم. زۆر كەس
 ھەيە رۆژانە پارچە گۆپىكىانىش نابىتە بەشيان.

نازانم لەپاش مردنم چارەنوسم چى لىدەيت ۋە
 بەرەو كىيى گەشەست دەكەم؟
 مردن گەشتىكە تەنھا كەسى مردوو خۆي دەزانىت
 چارەنوسى چى لىدەيت، خۆزگە بمزانىيە باوكم
 لەكۆيى ۋە ئىس ۋە ئاكە!
 ئەگەر بىمە نوسەر ۋە ئەكتەر يان فەرمانبەر ۋە
 مامۇستا يان پزىشك ۋە ئەندازىار ياخود ۋەزىر ۋە

سەھرۇك، ھەممۇى لەكۇتايىدا بەچاوتروكانىك
لەدەستيان ئەيەم، تەنيا ئەم شوينە بىنازە پىشوازىم
لەدەكات بە پارچە زەويىيەكى بارىك و تارىكى
چارەنوس نادىار.

كەواتە چىتر پىۋست ناكات من بۇ بەدەستەھىتەنى
شىتەك دىگەران بىم. لەكۇتايىدا بەھۇى مردنەو
لەدەستى دەدەم بۇ ھەتەتەتەي، ھىچ كاتىكىش
نابىتە مولىكى من، بەلام تاۋەكو ئەۋرۇژەي كە لە
ژيانم منى مۇۋ دەبىت بە بەردەوامى ئاۋات و
خەونم ھەبىت بۇ ژيانى خۇم.

ئەم شوينە كە پىي دەلەن گۇرستان مالى ھەمۇو
كەسىكە، ئەۋەى ئاين و رىبازى جىاۋازە ياخود
ئەۋەى لەھەر پلەو پۇستىك خزمەتى كىردوۋە
رۇژىك لە رۇژان، پىم وايە مردن ھىچ كەسىك لە
ئىمە ناناسىت، ئەم شوينە رۇژانە ھەرىكەك لە ئىمە
بۇلاى خۇى پادەكىشىت بۇ شوينىك كە

هەموو کەس — یەک چاوە پێی — هەتی رۆژی — ک ل —
شەمە نەدە فەری مەرگ دابەزیت.

پاش پێنج سال لێ کۆچی دوا یی باوکم، لێ شەو یکی
درەنگی کش و ماتا دایکیشم چیتەر بەرگە ی ئێو
ئازارە ی نەگرت، کە ماوە ی چە نەدین سالە
بە دەستی یەو ئێنا لاند. دایکم لێ پاش کۆچی دوا یی
باوکمەو تەووشی چە نەدین نەخۆشی کوشندە بوو
کە نەمان تەوانی تەنانەت چارە سەریکی سەرەتاییش
بۆی بکەین، بەهۆی نەخۆشی یەو نەیتوانی
بەرگە بگریت، ئیتەر وای لێهات تاوەکو ئێو رۆژە ی
چاوەکانی لێکنا هەر لێ سەر جیگا کە ی خۆی
نەیتوانی هەلسیتەو سەر پێیەکانی خۆشی .

ئەمەش بۆمن قورسایییەکی دیکە بوو لێ سەر شانم
کە لێ لایەکی کەری دەرەو و لایەکی دیکەو
بەخیوکردنی دایکم و لێ گەل ئێوەشدا بەردەوامیم
لێ خویندن.

بۇ دىۋانلار لى دەنگانىكى شەۋ دايكىشم كۆتايى بەۋ
ئازارەى ھات و بەرەۋ مەنلگەى ئارامى بەرپىكەۋت
ۋ لەتەنىشتى باۋكەۋە بەخاكامان سپارد.

مىن و دوو خۇشكەكەم بەبى دايىك و باۋك
ماينەۋە. دىنە و زىنەى خۇشكەم رۇژ بە رۇژ
ئەۋانىش گەۋرە بوون، زىنە و دىنە دوۋكچى ژىر و
تىگەيشتوۋ بوون، ھەرۋەكە خۇم ۋابوون، ئەۋانىش
لەگەل سەختىيەكانى ژيان جەنگيان دەكرد. مىن زۆر
شانازىم پىيانەۋە دەكرد، بەشىكى قوربانىيەكانم لە
پىناۋ ئەۋ دوو خۇشكەى خۇم بوۋە، ھىچ كاتىك
نەمەيشتوۋ ھەژارى كارىگەرى بكاتە سەرتيانى
دوو خۇشكەكەم بۇ ئەۋەى نامەردىكى ناۋ گەل
گەرمى بۇگەن ئەۋ ھەلە بۇ خۇى نەقۇستەۋەۋ
خۇشكەكانم بكاتە كالايەك بۇخۇى.

ھەژارى ۋا لە مۇقانىيەك دەكات كە دەست بۇ
ھەموو كارىك بىبەن، بەتايىبەتىش كچان ۋ ئافرەتان،

سالاڭنىڭ زوۋە ئافرىدە تىك بەنەۋى ساجىدەۋە دەناسىم، بەلەم شەۋىنى نىشەتە جىبەۋەنەكەى نالەم چۈنكە پىۋىست ناكات كەس شەۋىنى بزانىت.

ئافرىدە تىكى تابلەى زۆر بەرپەزە مېھرىبەنە كە چەندەن جەڭ ھاۋكەرى مەن ۋە خەۋشەكە كەنى كەردەۋە ، بەلەم رۆژىكىيان ھەژەرى گەشەتە تەۋكى ساجىدەى دامەۋ، ئىتەر ئەۋ ئافرىدە لە ناخەۋە يەخى بۈۋەنى پەگەيانە، كە بەرپەرىدە بېشەتە لە شەفرۆش ۋە ئافرىدە تىكى سەۋەنى . جەڭكىيان ساجىدە لە باخەيەكە بەرپەكەۋە چەۋم پەيكەۋە ۋە لەگەلەى دانىشەم ھەنەك لە سەختىيەكەنى ژەنى خەۋى بۈمە گىرپەيەۋە بەم شەۋەيە:

ھەمەۋ شەۋەكى مەن لە باۋەشى چەندەن پەۋە قەلەۋ ۋە تەرخىنە بۆگەنەكەن شەۋەكەن بەرپە دەكەم، خەۋزە تەنەلە باۋەشىيان بۈۋەيە، سەربەرى ئەۋەش لە سەۋ ئەندەمە نەرىنە زەلە بۆگەنەكەشىيان

ۋەك مىندال جۇلانى دەكەم بۇ چەندىن كاتتىمىر
تاۋەكو ئارەزوۋە ئازدەلىيەكەيان دىتە خوارەۋە،
لەگەل چەندەھا رووداۋى ناخۇشتر كە لە شەۋانى
بەناۋ(سور) مەن بەدەستى ئەۋشەۋە قىزەۋنەۋە
دەنالىتىم، لەۋ شەۋەدا چەندىن كەسانى جىاۋاز
خۇيان لىم نىزىك دەكەنەۋە بۇ دەستە گانىك.

ئىتىر لەمە زىاتەر ناتوانم ھەموۋىت بۇباس بىكەم.
بۇيە باسەرى تۇش نەيەشىنىم ئامانچ گيان كاتىكى
خۇش بە قوربان ئاگات لە خۇت و دوو
خوشكەكەت بىت...

ئەۋ خانوۋەي كە تىيدا بوۋىن بە كرى، بەجىمان
ھىشىت و بەرەۋ شوقەيەك رۇشىتىن لەۋى
نىشتەجى بوۋىن. چەند بە ئاۋاتى ئەۋە بوۋم
رۇژىك شوقەيەك يان مالىكىمان ھەبىت و بە
ئاسودەيى تىيدا بژىم مەن و خوشكەكانم.

بەشىك لە ھاوپىكانم كە لە زانكۆ پىكەو بە بووین
ژیانی ھاوسە رگىریان پىكەیتابوو، ھەندىكان لە
كاتى زانكۆ وە ھەندىكى تىشیان لە پاش
تەواو بوونى زانكۆ چوونە ئەو پرۆسەيەو.
ناوبەناو بەمنیان دەگوت: ئامانچ تۆش كەى دەبیت
بە زاوا؟ پرسىارىكى زۆر بىماناوا بازارپانە بوو كە
لەلایەن ھاوپىكانمەو لەم دەكرا بەلام زۆر گویم بو
ئەو پرسىارانە شل نەدەكرد. من ھیچ كاتىك
پرۆسەى ھاوسە رگىرى لەنیو مىشكى خۆم
دانە نابوو.

بە چەندىن قۇناغى سەختى ھەژارىدا تىپەپىووم،
ئەو قۇناغانەى كە من تىیدا تىپەپىووم سەرجه میان
بۆم وانه بوون بو ژيانم، كە جارىكى تر ئەو وانه
ناخوشانە دووبارەى نەكەمەو. ئەگەر بىت و ئىستا
پرۆسەى ھاوسە رگىرى ئەنجام بەدم ئەوا دووبارە
ژیانىكى سەخترم دیتەو پىش، كە ئەمجارەیان

جگه له خوم منڊاله کم و هاوسه ره کم باجه که ی ددهن، ته نانهت به قور سترين شيوهش باجه که ی ددهن.

هه روه کو چون باوکم کوچی دوايی کرد، دواچار من باجی هه ژاريه که ی باوکم دا. هه زاران خه ونی جوانی منڊالیم و هه رزه کاری و گه نجیم هه مووی بهووی هه ژاريه وه له گوړنران.

قوناغی هه رزه کاریم سه خترین ساله کانی ته مه نی من بوو له ژيانم . که زور ته ستمه له ياديان بکه م، به تايبه تی ئه و روژانه له تاو سه رمای سه ختی زستان و به پيلاويکی دپاوی پينه کراو له کارکردن بووم .

هه موو ده سته کانم له تاو سه رما ده له رزين، بو يه ئيستا که زور ته ستمه ئه و ژيانه دووباره بکه مه وه. چوونکه من وانه گه ليکی گرنه گ فيربووم له و سه ختيانه ی ژيانم، که ئيتر ئيستا خوم باش ده زانم

چۈن ھەنگاۋ دەنىم بەرەۋ پېشەۋەۋ بۇ ژيانىكى
جوانتر و ئارامتر.

نامەۋىت مندالەكەم چىڭرى ھەژارى بېيىت. تەنەت
بۇ چركەيەكەش رېڭا نادەم ژيانىكى ناخۇشى
ھەيىت ، ھەروھە ھىچ كاتىكەش بۇ باسناكەم كە
باۋكت بە چەندىن قۇناغى سەختى ھەژارى
تېپەپىۋە، ئەۋەى من چەشتم لەم ژيانە، تەنیا ئاۋات
دەخۋازم ھىچ كاتىك بەسەر دوۋژمنەكەشەمدا
دووبارە نەيىتەۋە. تەنیا خۇم ھەست بە ئازارە
سەختەكەى دەكەم، تاۋەكو رۇژى مردن ئازارى ئەۋ
رۇژە تالانەى ژيانم لەپىش چاۋم و ناۋ مىشكەم
دەمىنىتەۋە.

ئەۋكاتە دەبەم بە باۋكىكى باش كە خاۋەنى
ئابورىيەكى مسۇگەر كراۋم. بۇ ئەۋەى بتۋانم
داھاتۋى خۇم و مندالەكەم لە رېڭەى ئەۋ داھاتەۋە

كە ھەمە ژيانى مندالەكەم زۆر بەجوانى و بى كەم
و كورتى مسۆگەر بىكەم.

ئەم سەردەمەي كە من ئىستاتىيدا دەژىم كەمىك
گۆرۈپاننى بەس سەردەمەي ۋەتە ھاوشىيەي
سەردەمەكانى پىش خۇم نىيە كە بە سەردەمانى
سادەيى و باۋەركەن بە شىتە جوانەكان
ناسىرابوون، مېۋقەكان ئەۋكەت دىيان بە شىتەنىكى
سادەۋە خۇش بوو بەلام ئىستاكە...!!!

رۆژ بە رۆژ پىداۋىستىيەكان و خواستەكان زۆر
دەبن، بەتايىبەتىش مندالى ئىستادەيىت باشتىنەكان
بۆيان بىكەن ۋەكە باۋك و دايىك، چۈنكە تەنبا
بەختۈركەن گىرگ نىيە بۆ مندالەكانمان بە
پارۋىيەك نان، بەلكۈ ۋەراھەمەردىنى ژيانىكى ئارام
و شايستە بۆ مندالەكەم گىرتىنبايە بەلامەۋە.

باۋىك كاتىك بېرىرى ھاۋىسى ھەرىكىدا ھەرىكىز
بەشىۋەھەكى دۈۋىرىنە نەپروانىيە داھاتۋى خۋى
ۋ ئىمە ، ھەربۋىيە دەرئەنجامەكەى بىۋە رۆۋە
سەختانە گەيشىتىن كە تەنەنەت نەپروىنە خاۋەنى
پارچە زەۋىيەكەش.

ئەگەرچى جاروبار ھەستىك لىناۋ ناخمەۋە ۋام
لىدەكات لىباۋىك توۋرەم ، بەلام سەربارى ئەۋە
من ھەرباۋىك خۋىشەۋىت ۋ شانازى پىۋەدەكەم.
چۈنكە ئەۋە لىم ئىنەدا ، كاتىك كۋچى دۋىيى كەرد،
ۋانەھەكى گىرىكى فىركەردم ، كە ئەۋىش بىرىتى بۋو
لە ۋانەى (بىركەرنەۋە).

ھەژارى ۋ دەرەسەرى لىئە ئىنەنجامى
بىرنەكەرنەۋەكى فراۋان دىت لىلەن مېۋەكانەۋە
بۋىە مېۋە دەپىت خاۋەنى بىرىكى فراۋان بىت
لەئىنىدا، نەك ۋەكو ئاژەلى دەرستانەكان مامەلە
بكاتن.

لہ کۆتاییدا من مړوځم دہیئت لہ ئاستی مړوځبوونی
خووم بژیم کہ ئه ویش می شک و بیرکردنہ وہ
دوورہ کانمہ.

ئہ وہی من فیری بووم لہ ژیانم، ئہ وہیہ کہ ئہ م
ژیانہ وہ کو جہ نگ وایہ دہیئت سہ ربازیکی باش
بیت لہ پینا و مانہ وہ تدا، ئہ مہش تہ نیا لہ ئہ نجامی
بیرکردنہ وہی باش دیت، نہ ک بہ ہیژی جہ ستہ.

زورجار ہیژی جہ ستہ ناتوانیت زالیئت بہ سہر
ہہ ندیک کیشہ و سہ ختیدا، بویہ دہیئت لہ گہ لی
می شکیکی فراوان ہہ بیت بو بیرکردنہ وہی جوان و
تہ ندرووستانہ، تاوہ کو لہ سہ رجہ م کیشہ کان
دہرباز ببین.

روژیکیان لہ گہل یہ کیک لہ ہاوریکانی زانکوم لہ
باخچہ ی زانکوکہ مان پیکہ وہ دانیشتبوون، ئہ و
ہاورییہ م پیی گوتم: ئامانج دہ زانی خوشتترین
پوژی من لہ ژیانم چییہ؟

مەنەش خۇم سۈرپاندەۋە بۇلاي ھاورىكەم كە ھەلە
نەبم ناۋى نىھاد بوو كورپىكى كورتەبالاي سوورە
بوو. مەنەش بە نىھادم گوت: خۇشتەين رۇژى تۇ
چىيە نىھاد؟

نىھادىش گوتى: يەكەم شەۋى ھاۋسەرىگىرى،
خۇشتەين رۇژى ژيانمە، زۇر بەئىۋاتى ئەۋ رۇژەم
كە بەچاۋەكانى خۇم بىيىنم.

مەنەش بە نىھادم گوت: باشە نىھاد ئەتۋانى زىاتر
بۇمى روۋىكەيتەۋە، كەۋا بۇچى يەكەم شەۋى
ھاۋسەرىگىرى بەلاتەۋە رۇژىكى خۇشە؟ واتە دە
مەۋىت زىاتر بۇمى شىرۇقەكەيت كە لەۋ شەۋە چى
داھىنانىك روۋدەدات لەنىۋان تۇ ۋ خىزانەكەت؟

نيهاديش به پيڪه نينه وه گوتي: ئاخ ئامانجي هاوڀيم
دووباره خوت گيل کردووه لهم جوڙه بابيه تانه...

-بوڇي خوم گيل کردووه! به راسته ده مه ويٽ
بزانم خوشي ئه وه يه كه م شه وه چييه؟ رهنگه منيش
به دلم بيت.

نيهاديش به دهنگيكي كزه وه پيي گوتم: يه كه م
شه وي هاوسه رگيري ئه وه شه وه جوانه يه، كه له گهل
كچيكي جوان و نه رم و ته ري تازه پيگه يشتو
بوخوم له ژووريڪدا شه وي سوور به پنده كه م
له گهلدا.

تو سهيري ئه م هه موو كچانه ي ناو كوليتزه كه مان
بكه، چه نيك جوان و ناسكن، كه چي ناتوانين به
ئاره زوي خومان گانيان له گهلدا بكهين.

به لام له يه كه م شه وي هاوسه رگيري كه م توله ي
هه موو ئه م كچانه ي كوليت له خيزانه كه م ده كه مه وه.

- لە قسەكانى نيهاد زۆر بىزاربووم، ناچاربووم لەتەنیشتى ھەستمەو ھەستە سەرپى و برۆمە شوئىكى تر بە ئارامى دابنیشم. چوونكە ھەستم دەکرد ئەو نيهادە سوورەيە ، تەنیا بىرو ھۆشى لەلای گەل و گونى خۆيەتى، ھىچى ترى نەدەزانى لەژيان .

داماوە وای زانیووە كە ژيان بریتىيە لە گەورەکردنى ئەندامە نۆرنەكەيى و دەستبازى لەگەل كچانى تازە پىگەيشتوو. نيهادى ھاوړىم پرۆسەى ھاوسەرگىرى بە پرۆسەيەك دانابوو كە وا دەزانىت لە رىگايەو ھە ئارەزوو ھەستەكەنى پىي تۆردەكاتن ياخود ھاوسەرەكەى، بەو كچە سوۆزانیانەى سەر شەقامەكان شوو پھاندبوو، كە شەوان لەگەل چەندىن پیاو دا دەستە گانىكیان لەگەل دەكەن.

بەلام ئەو ھى من لە پرۆسەى ھاوسەرگىرى تىگەيشتەم لە گانىكى شەوان زۆر گەورەترو جواترە...

ژيانى ھاسىلەرى پىرسەيەكى زۆر گەورەيە كە
چەندىن بەرپىرسىياريىتى گەورە دەكەيىتە سەر
شانتەوہ لە ژيان.

پاش شەش سالى رەبەق لەتەواوکردنى زانكۆم،
رۆژيكيان لە بازار لەبەرامبەر قەلات چاوەكانم
كەوتەوہ نىو چاوەكانى نىھادە سوور. دوومندالى
بچكۆلانەي لەگەل بوو، منيش لىيى نزيك بوومەوہو
سلاويكم لىيى كرد و پىم گوت: چۆنى نىھاد ؟
ئەويش بە زمانىكى پىر لە ماندووبونەوہ وەلامى
دامەوہو وتى: ھىچ باش نىم ئامانج...
-بۆچى نىھاد باش نىت؟ خوانەخواسەتە خو نەخوش
نىت؟

خۆزگەم بەنەخۆشىيەك ، ژيانىكى زۆر
ناخۆشم ھەيە ھاوپى، ھەر راکە راکمە
بەتايىبەتى ئەم شەش سالى ژيانم زۆر

ماندوو بووم. ھىچ كاتتىك ماندووبونى وام
نەچەشتوۋە.

- ئەم دوو كۆرەت ھەيە نىھاد؟

- كچىكىكى يەكسالانىش م ھەيە...

- تەمەنەندەرىژبن بىر تۆت...

- سووپاس ئامانج...

باشە بۆچى وا ماندوو دياريت نىھاد؟

چۆن ماندوو نەبم ھاۋرې گيان ، كەسىكى
ۋەكو منى كرىچى دەبىت ھەموو سەرە
مانگىك بېرى سىسەدوو پەنجا ھەزار دىنار
بەمە كرىكى شووقەكەمان، لەلايەكى ترەۋە
بەختوكردىنى سى مندالى بچووك.

بەراسىتى ژيان زۆر ئەستەم بوۋە،
پىداۋىسىتەكانى رۆژانە ئىجگەر زۆرن و
سەربارى ئەۋەش نرخیان زۆر گرانبە. كە
ناتوانم فرىاي ھەموويان بکەوم لە يەك كاتدا،

بەتايىبە تېشى پىداۋىسىتى و داۋاكارى مىندال
ئەۋەندە زۆرە ھەر پىرناكرىتەۋە بە ئاسانى.
ئەگەر ۋا بىرۋات مىن ئىتىر چەند سالىكى تر
موۋى سىپى لى پىرچەكانم دەردەكەۋىت.
-مىنىش بە نىھادى ھاۋرىم گوت: باشە ھاۋرى
گىيان ئەى تۆنەبوۋى ھەربەردەۋام دەتگوت
يەكەم شەۋى ھاۋسى ھەرىگىرىم خۆشترىن
رۆژەكلىانى ژىيانم دەپىت!
-راستەكەى ئامانجى ھاۋرىم، مىن تەنیا بىرم
لەۋ شەۋە بچوۋكە كىردەۋە كە تەنیا ۋامزانى
ھاۋسى ھەرىگىرى ھەر چىۋى ئەۋ شەۋە
خۆشەيە كە لەگەل خىزانەكەم دەستبازى و
شەۋى سوورمان بەپى دەكرد، بەلام كەچى
دواتر رۆژە سەختەكانى ژىيانم ھاتە پىشىم.
زۆر زوۋ پەلەم كىرد لى پىۋسى
ھاۋسى ھەرىگىرى.

ھېچ كاتتىك گويىم لە قىسەكانى تۆ نەدەگرت ،
 كە ھەمىشە بەن دەگوت: پەلەمەكە لە
 ئەنجامدانى ھاوسەرگىرى تا ئەۋكاتەى دەبىتە
 خاۋەنى ئابوورىيەكى باش و پتەو. سەربارى
 ئەۋەش ئىستاكە سى مىندالم خستۆتە
 سەرشانى خۆم كە بەخىۋكردىيان ئىجگار
 ئەستەمە بۆم. ئەۋكات مىن پىكەنىنم دەھات
 بەۋ قىسانەى تۆ كە دەربارەى ژيانى
 ھاوسەرگىرى دەتكد،كەچى ئىستا گریانم بۆ
 ئەۋ قىسانەى تۆ دىت كە پىش شەش سال
 بەمنت گوت لەباخچەى زانكۇدا كە ھەرۋەكو
 زىر ۋابوون،مىن تەنیا ئەۋكات بىرىم لای
 سىكس بوو، ھىچى ترم نەدەزانى،تۆ كورپىكى
 زۆر رۆشنىرى ئامانچ خۆزگە مىش بە قەد
 تۆ تۆزىك رۆشنىر بوومايە بۆ ئەۋەى ۋەكو
 تۆ كەمىك ژيانم خۆشبوۋايە...

-منیش له دڵی خوومهوه گوتم: ئەم ژيانە
خۆشەى من كە ئىستا تىيىدام له سايه
ههلهكانى باوكى كوچكردوومهوه بۆم
ماوهتهوه، كه ههلهكانى بۆ من وانەگەلىكى
گرنگ بوون بۆ ژيانم.

نيهادى هاوړيم، ئيتـر خۆت ئەم ژيانەت
ههلبژاردوو. بۆيه دهبيـت تا كوـتايـى لهـگهـلى
بهردەوام بـیت.

ژيانى نيهادى هاوړيم هاوشـيـوهى ژيانى
باوكى كوچ كردووم دهاتهوه پيش چاوم، كه
ئەویش به سى منداڵهوه ژيانىكى سهختى
بهپـيـدهـكـرد. كهـچى دهـرئـهـنـجـامـهـكهـى ئيمـه
باجهكهيماندا، بهلام هيوادارم منداڵهكانى نيهاد
باجى ههلهكانى باوكيان نهدهنهوه له ژيانيان.

جەڭگى ئىكەن مەڭگى ۋە ئىبارىتى..... نە ئىكەن ۋە ئىبارىتى

تەننىيا مەن دەزانم كە باجى ھەژارى لەتەمەنى
مەندالى چەندە ناخۇش ۋە سەختە.

((مەن لىرەۋە كۆتايى بە چىرۋەكەكى خۇم
دەھىنم ۋە ئىتەر كاتى ئەۋەيە كە تۆۋى خويىنەرى
چىرۋەكى ژيانى مەن، بىرپار بەي لەسەر ئەۋەي
كە چۆن بىردەكەيتەۋە بۇ ژيانى...))؟

(ئامانچ)

ئابى/۲۰۲۱/ ھەۋلىر

جملہ نیکوئی، مہر و نیکوئی..... ہمہ کامیابی

نېرگىز

ناۋى مەن "نېرگىزە"، لە گۈندىكى دۈۈرە دەستى
شەرى شاران لەدايك بوومە، لەلايەن خەلگى
گۈندەكەي خۇمانەۋە بە گۈلە نېرگىز ناسىرا بووم.
نېرگىز يەككە لە جۈانتىن گۈلەكان بەلاي مەنەۋە، لە
ۋەرزى بەھاران، لەنېۋو گۈندەكەماندا، زۆرتىن گۈلە
نېرگىز دەردەكەۋن.

خەلگى گۈند، خىزانەكەميان زۆر خۇشەۋىست،
لەھەمان كاتدا باۋكىشم مامۇستاي گۈندەكەمان
بوو.

باۋىكەم ۋە دايىكەم، دوۋكەسى زۆر تىگەشتۈۋەتتۇن،
سەربارى ئەۋەتتى ھەردوۋكىيان لە ژىنگەيەكى زۆر
سادەتتى، گوندەۋەتتۇن چاۋىيان بەتتۇن كەردۈتتۇن، بەلەم
زۆر شارستانىيەتتۇن بىرىيان دەكەردەۋەتتۇن.

ئارەزوۋى خستتەۋەتتى مندىللى زۆرىيان نەبۈۋەتتۇن،
دوۋ مندىللىيان ھەبۈۋەتتى، كچىك ۋە كۈچۈك، واتەتتۇن
مەن ۋە بىرەكەم. ژىانمان پىچەۋەتتى تەۋەتتى خەللى
گوندەكەمان بۈۋەتتى، ھەمۈۋەتتىيان لە چۈۋەتتى مندىللى
كەمتريان نەبۈۋەتتى.

جەڭگى ئىكەن مەڭگى ۋە ئىبارىتى..... ئەمەس كەمەردەن

پرسىياريك لەنىۋو مېشكەم بۆتە گىرى كۆيەرە، نازانم
هەندىك كەسى گەمژە خستتەۋەى مندالى زۆر،
بەچى تىگەشتوون؟!

لەكاتىكىدا ئەۋكەسانە رىژەيەكى زۆريان، بەئەستەم
پاروۋە نانېك پەيدا دەكەن رۆژانە بۆخۆيان. بەلام
دەبىنن سووپايەك مندالىان ھەيە.

خوۋاي گەۋرەش ئەم جۆرە مېۋقانەى خوش
ناۋىت، چوونكە كۆمەلىك مندالى بىتتاۋان، باجى
گەمژەيى دايك ۋىباۋكيان دەدەن. ئەم مندالانە بەبى
ۋىستى خۆيان، دەكەۋنە ژيانىكى سەختەۋە.
دواۋۇزى بەششېكى زۆرى ئەۋ مندالانە بەپراى ئىۋە
چىيە؟

من خۆم پىتەن دەلەيم كە چىيە، بەشىكىيان سەرى
خۆيان ھەلدەگرن و شارى شاران بەجى دەھىلن ،
بەرەو ولاتىكى بىگەنە كوچ دەكەن، زورجاران،
بەشىكىيان لەنيوھى رىگاكدە، كۆتايى بەژيانيان دىت.
بەشىكى دىكەيان ، لە نىو كونجى زىندانەكان خۆيان
دەبىننەو، بەھۆى ئەنجامدانى تاوانەو. بەشىكى
ترىشيان دەبىت بە سەرماو گەرما لەسەر
شەقامەكان بوو سىتن، بو كرېكارى . بەشىكى
دىكەيان پەنا بو مادە ھۆش بەرەكان و چەندىن كارى
دىكەى قىزەون دەبەن.

سەرەنجام بەھۆى ھەژار يەو، وە سەرچاۋەى
سەرەكى درووستىبۈنى ھەژار يەكەش، لەنىو ئەو
خىزانانەو سەرەلدەدات ، كە پاروۋە نانكى گەرم

جەڭگى ئىكەن مەڭگى ۋە ئىبارىتى..... ئەمەس كەمەردەن

ۋە ئىبارىتى باشىيان نىيە، كەچى بەگەمزايتى
خۇيان، ھەستاون بەخستەنەۋەي كۆمەلىك مىندال.
ئەۋەش دەرنەنجامەكەيتى. لە داھاتووشدا شىتى
خراپتر روودەدات، لەنىۋچاۋانى گەمژەكانەۋە.

باشە كە توانايەكى دارايى باشت نىيە، ئىتر بۆچى
ئەم ھەمو مىندالە دەھىتتە ئەم رۆزگارە سەختە؟

!!!

۲

باۋىك ناۋى "دارا" يە، لەيەك كاتدا خەلكى گوند بە
مامۇستا دارا، ۋە بە باۋىكى گولە نىرگىزىش بانگيان
دەكرد. برايەكى سەرە شىتەم ھەبوو ناۋى كاكە
"دەلدار" بوو. ناۋى براكەم ھەر لەخۆى دەھات، ئەۋ

بىرايەم زۆر بە توندى ئاشقى يەككەك لە كچەكانى
نيو گوندەكەي خۇمان بوو بە ناوى "پىرژە" .

ھىچ كات دەستبەردارى خۇشەويستىيە
راستەقىنەكەي خۇي نەبوو كە بۇ پىرژە ھەيىوو.
دەللىن زۆر ئەستەمە دوو خۇشەويست تاوۋەكو سەر
لەگەل يەكتىرى بن، رۇژيىك دىت و بەھۇكارىك
كۇتايى بەپەيوەندىيەكەيان دىت، بەلام خۇشەويستى
براكەم و پىرژە پىچەوانەي ئەم قسەباوۋە بوو.
دوچارى براكەم بەللىنەكەي خۇي بىردە سەر
لەبەرامبەر خۇشەويستىيەكەي خۇي بۇ پىرژە ،
توانى بىكەتە ھاوسەر و ھاوسەفەرى خۇي.

مەن ۋە بىراقەم دۈۋە مەندالى بىي ناز بوۋىن، كە
لەسۈۋى دايىك بىيەش كرابوۋىن . ئەۋكەتەي تەمەنەم
پىنچ سالان بوۋ، بىراقەشەم سى سالان بوۋ، دايىكى
ئازىزەمان كۈچى دۈۋىي كەرد.

زۆر بەباشى ۋەينەي دايىكم نايەتەۋە نىۋە ھەزەم
،بەھۋى بچوۋكى تەمەنەم لەۋكەتەدا.

لەدەستەدانى دايىك ھەستەتەي زۆر ناخۋەشە بوۋ
مەندالەكان، مەن ھەمۋە تەمەنەي مەندالىم، بەبىي دايىكى
تەيپەرانەد. بەلام خۋەشەبەختانە باۋكەم ئەۋ بۆشايىيەي
كە مەن ۋە بىراقەم ھەمەمان بوۋ، تەۋانى بەزىادەۋە
بۆمانى پىرەكەتەۋە. ھىچ رۆژىك نەيەشەتەۋە ئىمە
ھەستەي تەنەيىي لامان درۋەستەي.

پاش دوو مانگ لە ژيانى ھاوسەرىگىرى، براکەم
لەگەل پەرژەدا، رۆژىكىيان دەرفەتەتەكىيان بۆ رەخساو
كۆچيان بۆ دەرهوھى شارى شاران كەرد و لە ولاتى
غوربەتى نىشتەجى بوون، لەويەو بۆخويان
دریژەيان بە ژيانە خنجیلانەكەيان دا.

من و باوكم لە نيو گوندە بچووكەكەى خۆمان
بەتەنيا ماينەو.

گوندەكەمان بە يەككە لە خۆشتەين گوندەكانى نيو
شارى شاران دانرابوو.

ناۋى گۈندەكەم بە "دوۋ كانيئاۋ" ناسىر ابۇ، واتى
ناۋەكەي دەگەن رايون، بۇ بۇۋى دوۋ كانيئاۋ
بچوۋىك ۋە پىر لەئاۋى سازگار.

ژيانى گۈند زۆر جىاۋازە، تاۋەكۈ كاتەكانى ژيانى
لېۋەي بەسەرنەبەي، ئەستەمە ھەست بە چىژەكەي
بەي.

بەتايىبەتى ئەم گۈندەي ئىمە كە نىزىكەي شەست
مالى تىدابۇ، ھەموۋمان زۆر ئاسۇدە بۇۋىن، بى
ئەۋەي ھىچ خەمىكىمان ھەبىت.

جەڭگى ئىكەن مەڭگى ۋەزىياندا..... نە ئىمە ۋە كامەردان

باوكم بۆي گىپرەمە ۋە گوتى: خەلكى شارى شاران،
خاۋەنى ھەم ۋە شىتىكن، كەچى بەقەد ئىمەي
گوندنشىن دلخۇش نىن!

لە بەشىك لە بەلگەنامە مېژۋىيەكان، يان لە ھەندىك
لە ئەفسانە كۈنەكان كە خويىندومەتەۋە، بۆچۈنى
جىاۋازيان دەربارەي ناۋى گوندەكەمان ھەيە.
زۆربەيان بە گوندى "دوۋ ئاشق" ناۋيان ھىناۋە.

دەگىپرەنەۋە ، لە ماۋەي دەسەلاتى فەرمانپەرۋايى
عوسمانى، خاۋەنى دەسەلاتىكى فراۋان ۋە رەھايان
ھەبۋە بەسەر ناۋچەكەۋە، بە دىيارى كراۋىش
شارى شارانىيان بە تەۋايى كۋىنترۇل كىردىۋو.

جەڭگى ئىكەن مەڭگى ۋە ئىبارىتى..... نە ئىمە ۋە ئاممە رەن

گۈندەكەي ئىمەش كەۋتەۋە بەر شالاۋى فراۋانى
ئەۋ داڭىر كارييە دەسەلاتى عوسمانى.

گۈندەكەي ئىمە لە روۋى ج—وگرافىيە، بە
شادەمارى رىڭاي بازىرگانى گىرگ دەبىستىرەيە.

ئەۋكەتەي كۆپى يەككە لە ۋالىيەكان بەم گۈندەدا
تەدەپەپىت، بۆ مەبەستى كاروبارى بازىرگانى، بەلام
بىر ياردەمات بۆ ماۋەيەك پىشۋويەك ۋە رىگىت .
دۋاتەر لە گەشەكەي بەردەۋام دەبىت، بەلام لەكەتەي
پىشۋويەكەي چاۋى بە يەككە لە كچەكانى گۈندە
دەكەۋىت ۋە راسىتەۋخۇ دەكەۋىتە داۋى
خۇشەۋىستى كچەكەۋە، بۆ ئەم مەبەستە داۋى
ھاۋسە رىگىرى لىدەكەت، بەلام كچە بە ھەم—ۋە
ئازايەتتەكەۋە ۋە لامى كۆپى ۋالىيەكەي دايەۋە

پىي گوت: من ناتوانم ھاوسەرىگىرى لەگەل تۆدا بکەم ، لەکاتىكىدا من خوشەويستى خۆم ھەيە ، ھەرىگىز ناتوانم ناپاکی لەگەلیدا بکەم.

بەم قىسانەى كچهكەو كورپى والى زور تورپەكرد، بەلام ھىچ شىتتىكى نەكرد ، تااوەكو روژى زەماوەندى كچهكە.

لە روژى زەماوەندەكەدا كورپى والى خۆى دەكات بەنىو ئاھەنگەكەدا، لەگەل كۆمەللىك لە پاسەوانەكانى، راستەوخۇ بىر ياردەدات ھەردوو كيان دەست بەسەر بکرىن و بىرىن بو پايتەخت، بە تۆمەتى خيانەتکردن، كە ئەمەش پروپاگاندەيەكى زور قىزەونى كورپى والى بو ئەو دوو خوشەويستەى ھەلبەستبوو.

جەڭنى ئەڭ مەزگىل ۋە ۋاپاقىدا..... ئەمەل ۋە كامەلەت

لە پايتەختتە سولتان بېياريىدا كۆرەي دامال، جەڭ
لە خۇشەۋىسى بۇ كىچىكى گۈندەكەي خۇي، ھېچ
تاۋانىكى دىكەي شىكەندەرد بەخۇيدا. بەلام دىجار
سولتان بە بى ئەۋەي گۈي لە قىسەكانى ئەۋ كۆرە
بگىت، لە گۆرەپانى پايتەختتە، لەپىش ھەزاران
كەسەۋە لە پەتى سىدارەيدا.

لە ھەمانكاتىدا كەش كرا بە كەنىزەي يەككە لە
سولتانەكانى عوسمانى.

دۋاي ئەۋ كارەساتە دلتەزىنەي گۈندەكەمان، لەۋ
رۆژەۋە ناۋى گۈندەكەمان ناۋىرا گۈندى "دۋو
ئاشق".

لەپشاش تىپەپ-پوونى زىاتر لە ھەشت سەدە ئەم
ناو دەگۆرپ-پت بو گوندى "دو كانيائو"، بەلام لاي
كەسە بە تەمەنەكانى نيو گوندا، ھىشتا ھەر بە ناو
كۆنەكەيەو دەيناسنەو.

بەش-ئىكى زۆرى مېژوونووس-كەكان ئەم رووداو بە
ئەفسانەيەكى دروستكراو دادەنن.

بەلام بە ھەر حال ئەگەر ئەفسانە بىت يان راستى، لە
كۆتايى دا زۆر ناخۆشە دوو مېرۆقى پاك و بىگەرد،
لەيەكتەر جىابكرىنەو لەپىنئو ئارەزووى كەس-ئىكى
دەسلەتدار.

گۈندەكەي ئىيمە بە يەككەك لە ھەرە گۈندە جوان و
سەرنىچ راکىشەكانى نىو شارى شاران دادنرا،
گەشتيارىكى ئىجگار زۆر لە ناوچە جياوازهكانەو
روويان دەكرده گۈندە دلفىنەكەي ئىيمە، بۆمەبەستى
بەسەربردنى كاتىكى ئارام، ۋە دووركەوتنەو ديان لە
جەنجالى شارەكانيان. ھۆكارى سەرەكى ھاتنى
زىاترى گەشتياران بۆ گۈندەكەمان، بەھۆى بوونى
دوو كانياو بچووكەكەي نىو گۈندەكەمان بوو.

دوو كانياو پەر لە ئاوى سازگار بەلاى يەكيدا
تېدەپەپىن، ئاوى ھەردوو كانياو ھەكە زۆر بەجوانى
بەناو يەكتەردا تېپەپىوون. دەنگى ھاژەي ئاوى
دووكانياو ھەكە، ۋەكو پارچە "مىوزىك" وابوو بۆ
ھەموو خەلكى گۈندەكە.

ئەۋكاتانەي لەسەرەتاي قۇنغاغى گەنجى بووم
،لەگەل كچەكانى ھاۋرېم ،دەمەو خۇرئالاۋا، بەرەو
لاي دوۋكانياۋە جوانەكەي گوندەكەمان بەرپىكەوتىن
، لەۋى چەندىن ساتى خۇشمان بەرپى دەکرد.

ھەموومان بەرپىكەنەنەۋە خۇمان خستە نىۋ ئاۋى
كانياۋەكەو، تىر بەدلى خۇمان ئاومان بەيكتردا
دەکرد، تاۋەكو وامان لىھات تەۋاۋى كراسەكانى
بەرمان تەرپوون، بەشىك لە كچەكانى ھاۋرېم
بەھۋى تەرپوونى كراسەكانيان ،بەشىكى جەستەيان
بەدەرگەوت.

ھەموومان دەم بەخەندە ۋە ئىيانىكى زۆر سادەو
جوانمان ھەبوو،ھىچ رق ۋە كىنەيەك لەنىۋ دلەكانمان

جەڭگى ئىگىز مەڭگى ۋە ئاندىن..... نە ئىكەن كەمەردەن

نە چىنراپىۋو، لە خۇشەۋىستى ھىچى دىكەمان
نە زانى.

۴

پاش دواز دەسسال لە ھەۋل و كۆششەم، ئەو خەۋنەى
كە لە مىندالىيەۋە ھەمبەۋو، كە بىمە مۇسقىقا ژەنىكى
بەتوانا، بىگومان ھەمۋو شەتتەك بە ھەۋلەدان بەرھەمى
خۇى دەيىت.

توانىم خەۋنەكەم بە دەست بىنەم و لە بەشى
مۇسقىقا، لە كۆلىنژى ھونەرە جوانەكانى شارى شاران

بخوینم، ھەروەھا ئەم خولیا تايبەتەم بۆ مۆسیقا
بەشیکی بۆ دایكى كۆچكردووم دەگەپايەو.

باوكم دەيگىپايەو دەيگوت : دايكت ئافرەتيكى زۆر
دەست رەنگين بوو لە ليدانى ئاميرى "ساز" دا،
زۆربەى كات مەن و دايكت دەچوووينە لای
دووكانياو جـوانەكەى گونـدەكەمان ، لەوى بە
دەستە خامەكانى ئەو سازە جوانە لـيى ئەدا، مەنى بۆ
چەند ساتيك مەستى جوانيەكەى خۆى و شەيدای
ليدانى ئەو سازە جوانەى دەبووم.

ئافرەتيك بوو لە جوانى و كەسايەتى نەبوو لەپاش
دايكت لە نـيـو گونـدەكەمان ،بەلام مەرگ زۆر زوو
هاتە سەر پـيـنگاى دايكت و ئەوى لە ئـيـمە
جياكردهو، بەلام ئەمـرۆ دـلـخۆشـم كە كـچەكەم

ھەمان ئەو دەست رەڭگىنىيەى دايكى بۇ بەجى
ماوئەتەو. خۆزگە ئىستاكە دايكت لەژيان بىمايە، وە
ئەمپۇژانەى بە چاوەكانى خۆى بىدىتبايە چەندە
خۆش دەبوو. بەلام بەداخەو كاتىك مەرگ دەبىت
بە مىوانى رووھەكانمان، ناتوانىن لە بەرامبەرى
بەجەنگىن، بەلكى دەبىت خۆمان رادەستى
بەكەين، چوونكە ئىتر كاتى گەشتكردنمان ھاتوو بە
بەجىھىشتنى ئەم ژيانە ناراسەتەقىنەيە، كە خۆشمان
نەمانزانى چۆن دەژيان و چۆنىش مردىن.

زۆرم بەلاوہ خۆش بوو كە بە ھۆى خويندەنمەو ھە
زانكو، دەرپۆم بۇ شارى شاران، ئەوئى شارىكى زۆر
گەورەيە، كە تەواو جىاوازە لە گوندە بچوو ك و

سادەكەي خۇمان، لە شارى شاران بىنا و تەلارى
 زۆر زەبەلاح بوونىيان ھەيە. ھەروەھە چەندىن
 كارگەي گەورە لە نىو شارى شاران ھەيە، لە گەل
 چەندىن كىتەبخانە و چىش تەخانە و ميوانخانە ھەيە.
 خەلگانىكى زۆر لە شارى شاران ۋىيان بەسەر
 دەبەن، ھەريەكەييان بەش—يوازىكى جى—اواز
 بىردەكەنەوہ بۇ ۋىيان.

لەلايەكى دىكەوہ زۆر دەرسم لەوہى لە زانكو،
 لەلايەن قوتابىيەكەنەوہ رووبەرووى گەل تەكردن
 بىمەوہ، بەھوۋى ئەوہى مەنىك لە گوندىكى دوورە
 دەستەوہ ھاتومەتە، شارى شاران و ھىچ لە
 شارستانىيەتى شار نازانم.

بەلام دوايى بەخۆم گوت: بۆچى دەيىت گالتەم پى
بەكەن؟ چى جىاوازى لەنيوان مەن و ئەواندا ھەيە؟
بىگومان ھىچ جىاوازيەكى زەق لەئارادا نىيە، بەلكو
لەزۆر كەسى شارى شاران خۆم بەشارستانتىتر
دادەنىم. رەنگە كەسىكى دانىشتووى شارى شاران
بە قەد ئەوئەندەى مەن ئارەزووى لە خويىندەندەى
كتىب نەيىت، ياخود تەنەنەت ھەربەلاشىدا
نەپۇيشىتەيت، كەچى مەنىش لەنيو ئەم گونەدە
بچووكەى خۆمەو، لە مەندالىيەو ۋەكو دىوانەيەك
ئاشقى كىتب خويىندەن ۋە فېربوونى شتى نوي بوومە.

ھەموو جاريك باوكم سەردانى شارى بىكەدبايە
لەگەل دەستەكانى خويىدا كۆمەلىك كىتبى
دەھىنايەو ۋە بۆ خويى، ۋە بۆ مەنىش.

پنج سالی تەواوە بـرا تاقانەكەم لەگەڵ پـرژەى
 ھاوسەرى، لە ولاتى غوربەتى، دوور لە گوندەكەى
 خۆيى و شارى شاران ژيان بەپـێدەكات، ناوبەناو
 ديارى يان بـرپـك پارەى بۆ من و باوكم دەنارد.

ئێوارەيەك نـزىكى خۆرئاوا بوون، پـرژەى بـرا ژنـم
 بەدەم گـريانەو پەيوەندىم پـيوەدەكات، وا ديار بوو
 پەيوەندى كـردنەكەى خـيـر نەبوو، بە زمانىكى
 شلەژاوەو گوتى: دادە نـيرگـز مـالـم وـيران بوو!

منيش گوتـم: سەرهـتا ئـارام بەو گـيانە، بـزانم چى
 بوو بۆچى وا شلەژاوى؟

جھنگ نہ گئی مہرگ و ژبانہ..... نہ گمہ و کامہ ران

پررژہ گوتی: دادہ ئیستا لہ شوینی کارہکھی
دلداروہ پھیوہندیان پیوہکردم ، ھہوالی کوچی
دوایی دلداریان پیدام !

منیش گوتم: چوں ؟!

پررژہ: بھووی رووداویکوہ لہ شوینی کارہکھی،
گیانی لہ دستداوہ.

منیش گوتم: ئای خودایہ ئوہ تو باسی چی دھکھی
گیانہکھم ئہمہ کھی؟

پررژہ: کھمیک پیش ئیستا ئہم ھہوالہم پیگہیشیت، من
چی بکھم ئیستا نیرگز؟

جەنگى ئىكەن مەزگىلى ۋە ئىبارىتى..... ئەمەس كەمەزلىك

مەنىش گوتىم: سەرەتا ئارام بەرەۋە گىيانە، تەۋاۋ تازە
ئىتىرىكات ۋە ساتى براكەيشىم ھات بۇ مائىۋاۋىيە لە
ژيان.

پەرژە: دادە گىيانە مەن ئىستە دايىدەخەم دوايى
پەيۋەندىت پىۋە دەكەم.

باشە گىيانە خوا ئارامىمان پىدات.

پەرژە: ئىشالا... ئىشالا... ئىشالا

مەنىش ناچار بووم ھەۋالەكە بە باۋكم بىدەم ،
ھەرچەندە زۆر قورسە گوتتى، بەلام ئەۋىش مافى
خۇيەتى بزانىت، ھەرچۇنىك بىت ھەر دەزانىت بە
مردنى كۆرەكەي.

جهه نئي نه گهڻي مهه رڳو وڌيائين نه سمجهو ڪامهه رڳو

چووم به رهو ڏووره ڪهي باوڪم ، باوڪم له سهه
كورسيه ڪه دانيش تبوو سهه رقالي خويندنه وهي ڪتيب
بوو، منيش چووم به رهو لاي باوڪم.

باوڪم گوتي: فه رموو ڪچم !

باوڪه هاتووم هه واليڪت پي بدهم.

باوڪم گوتي: بيلي ڪچم گويم بوٽ گرتووه. بهس به
رووخسارته وه دياره شتيڪي خراپ روويداوه!

باوڪه گيان ڪه ميڪ پيش نئستا پرڙه پهيوه ندي ڪرد
و گوتي: دلدار له شويني ڪاره ڪهي به رووداويڪي
دلته زين گياني له دهستداوه.

جەنگى ئىكەن مەرگە ئاياندا..... ئەمەدە كامەردان

باوكم بە بېسىتتى ھەوالەكە ھىچ خۇي
نەشلەژاند، راستەوخۇ چاويلەكەكى چاوى لەسەر
كتىبەكەكى داناو گوتى: ئاخ ، دووبارە مردن لە
دەرگای دلى كەسىكى ئازىزمى دا، كىردى بە مىوانى
خۇيى.

منىش بە باوكم گوت: تۆ باشى باوكە گيان ؟

باوكم ھىچ ۋەلامىكى پرسىيارەكەمى نەدايەۋە، بە
بىدەنگى چوۋە دەرەۋەۋە لە باخچەكى مالەكەمان
بۇخۇي بەكز و ماتەۋە دانىشت. منىش ئىتر نەچووم
بۇلاي، چوونكە دەمزانى بىدەنگى بالى بەسەر دا
ھەلكىشاۋە.

لەقۇناغەكانى خويندىنى زانكۆم ، كورپىكىم ناسى
بەناۋى "دارەۋان" بالابەرز و زۆر رۆشنېيرو ھونەر
دۆست، لەكۆنەۋە باب و پىرى لە شارى شاران
ژياۋن، واتە بەكورتىيەكەى كورپىكى شارنشىنى بوو.

دەست رەنگىنىيەكى جوانى ھەبوو لە لىدانى سازدا.
رۆژانە منى فىرى شىۋازى نوپى سازلىدان دەکرد.

درۆى چى بىكەم بۆتان ، ئەو لەمەن بەتواناتر بوو لە
لىدانى ئامىرەكانى ساز و پىانو و ئۆرگدا. بەتايىبەتەش
لە سازلىدان دەستىكى بالاي ھەبوو. خولىاۋ
خۆشەۋىستىمان بۆ مۇسىقا ئىجگار فراۋان بوو،

رۆژ بەرۋژىش لەپال ئارەزوۋەكانمان بۇ مۇسقىقا،
كەچى بى ئەۋەى ھەست بەخۇمان بەكەين، دلمانىش
بۇ يەكتەر خولىاي خۇشەويستنى يەكتەر بوو. بەلام
رېڭاي خۇشەويستى ھەردوۋكمان زۆر مەترسىدار
بوو، چوونكە كەسانى خراپ ھاتنە سەر رېڭاكەمان
ۋ ھەموو شتەجوانەكانى من ۋ دارەوانيان لەناوبرد.

لە گونەدەكەى خۇمان ئامۇزايەكم ھەبوو، زۆر
كەسىكى خراپ ۋ قىزەون بوو، چاۋى لەسەر من
بوو بەردەوام، رۆژىكىان ھاتبوو زانكۆكەم وپپى
گوتم: گولە نىرگىز من بەم نىزىكانە، دىمە داخۋازى
تۇ، چوونكە تۆم خۇشەدەۋىت ۋ بىگومان ھەربۇ منى.
بەپراستى منىش تاسام كە سەربەخۇ بى ئەۋەى

جەڭگى ئىكەن مەڭگى ۋە ئاندىن..... ئەمەس كامەردان

پىرس بە مەن بىكەت، ئاخۇ مەنەش ئەۋم خۇشەدەۋىت
يان نە!

مەنەش رۇۋبەۋو پىم گوت: ئامۇزامى سەرسەرم
رەزىت دەگەرم، بەلام مەن ناتوانم ھاسەرىگىرەت
لەگەل بىكەم، چۈنكى مەن تۆم خۇش ناۋىت.

ئەۋەش ۋەكە ئاژەل تۈرەۋو بەتۈندى دەستى
ۋەشاند بۇسەرمەزى دانىشتەكە، گوتى: بۇچى؟ مەن
چىمە كچى؟ لەۋەتە ھاتۈيتە شارى شاران و
لەزانكۇ دەخۈينى چاك لەخۇت گۇراۋى.

مەنەش بە تۈرەۋونەۋە پىم گوت: مەن كەسكى تەرم
خۇشەدەۋىت، ئىستەك دىت ئاۋى خەۋاردەۋە
ھەتتە، ھەستەۋ لىرە بىرۇ دەردەۋە لە زانكۇكەم.

ناموزاکہم ہست سہری و گوتی: ئی ئی کہواتہ
کہسیکی دیکہ لہ ژیا تادیہ بوہ منت ناویت، بہس
دہییت تا ماوی بیخولینیتہ وہ، ہہرگیز ناہیلم بہیہک
شادبن.

چوارده روزہ، نہ گہرابوومہ وہ بو گوندہ کہی
خومان، بوہ بریارم دا کوتایی ئم ہفتہ یہ لہ گوند
کاتیکی خوش لہ گہل باو کم بہ سہر بہم.

ہیواش ہیواش دہستم کرد بو کردنہ وہی کہل و
پہلہ کانم، چاورپی مام "خدرم" دہ کرد تاوہ کو بییت
بہ شوینما، مالی ئاوا بییت ناوہ ناو منی دہینایہ وہ بو

جەڭگى ئىگىز مەڭگى و ئىلانى..... نە ئىمە و كامەران

گوند، كە خۆيشى مالى له گوندهكهى ئيمه بوو. به لام
به هوى ماستفرۆشـتنه وه زوو زوو ، خوى دهكرده
شارى شاران.

كاتيك گەيشـتینه نزیک گوندهكهى خومان، راسته خو
به مام خدرم گوت: من لیـره دیمه خواره وه بوخوم
به پیاسه كردن دهگه پیمه وه، ده مه ویـت كه میـك هه وای
پاك هه لمژم.

مام خدر گوتی: باشه كچی خوم به دلی خوت
فهرموو دابه زه.

جەنگى ئىكەن مەزگىلى ۋە ئىبارىتى..... ئەمەس كەمەزلىك

زۆر بىرى بۆن ۋە ھەۋا پاك ۋە دىمەنە جوانەكەي
گونىدەكەم دەكرد، لە شارى شاران بە ھۆي
جەنجالىيەۋە بە دەگمەن ھەۋاي پاك ھەيە.

بەرووخسارىكى پىر لە زەردەخەنەۋە مىلى رىگام
گرتىۋو بۆ مالەۋە، باۋىك بەتەنھا ماۋەتەۋە،
ھەركاتىك دەھاتمەۋە، زۆر دلخۇش دەۋو.

لەسەر رىگاي مالەۋەم ، لەناكاۋ ئامۇزاكەم ھاتە
سەر رىگام ۋ گوتى: بەخىرىيىتەۋە بەرخە
گيان، گونىدەكەمان ئاۋەدان كىردەۋە.

- بۆجارىكى دىكە لىت دەپرسمەۋە، ئايا رازىت
ھاۋسەرگىرىم لەگەلدا بىكەي؟

- مەنىش گوتىم: لاچۆ لەسەر رىگام تۆ نەخۇشى!

بە قىسەكەم خىراپ تورپەبوو، دەستى خىستە سەر
دەم و منى بە زۆرى بىردە نىاۋ دارىستانى
گونىدەكەمان ، دوايى گوتى:باشە كەۋاتە ئىستانى
پەشىمانت دەكەمەۋە لەو رۆژەي لە دايىكبوۋىت.

بە دەستە گەۋرەكانى زلەيەكى گەۋرەي لە بنى
گوڭيەكانم چىپاندى ، پاشان منى فېيدا سەرزەۋى
گوتى: ئەۋجا ئىستانى با ئەۋ خۇشەۋىستە خۇيرىيەي
كە تۆي خۇش دەۋىت، بىت و لە ژىر دەستى من
رزگارت بىكات.

بە ھەمۋو ھىزىيەۋە لەگەلەم جووت بوو، ئەۋ رۆژە
بۆ ماۋەي زىاتىر لە نىوكاتژمىر ئامۇزا ئازەلەكەم بە
ھەمۋو ھىزى خۇيەۋە، بەردەۋام بوو لە جووت
بوون لەگەلەم.

تا ئەۋكەتەي ئەندامە ئىرىنەكەي رەھەت بوو. ئىتەر
لە پىشاش رەھەت كىردىنى خۇي، راسسىتە وخۇ بە
زەردەخەنەيەكەي، قىزەونانە مىلى خۇي شىكاند و
رۇيشت.

خۇداي گەۋرە بەندەكانى بە ئازادى درووست
كىردوۋە، بەلام كەسانىك ھەن، دەيانەۋىت ئازادى
، لە كەسانى دىكە بىسىننەۋە لەپىنناۋ ئارەزوۋەكانى
خۇيان

نابىت ھىچ كاتىك مردنمان لە ياد بچىت، بە
لە ياد كىردىنى مردن، بەردەۋام دەست بو ھەممو
خراپەيەك دەبەين...

War with Death and Life

Ahmed Kamaran

سالی ۲۰۲۲